

In het schoolexamen worden atlasvaardigheden getoetst. Deze rubriek bevat opdrachten om atlasgebruik in de klas te stimuleren. Wil je ook een atlasopdracht delen? Laat het weten via onderwijs@knag.nl.

Atlas in de klas: Verbinden aan actualiteit

Leerlingen vinden de atlas vaak 'gedoe'. Hoe krijg je ze toch aan het (zinvol) bladeren in de atlas en zorg je dat ze vinden wat ze zoeken? Nou, bijvoorbeeld door ze in tweetallen een actuele open opdracht te geven en zelf kaarten bij een thema te laten zoeken. Maar hoe doe je dat?

1. Zoek een (relatief) actueel krantenartikel dat aansluit bij de lesstof. In de bovenbouw is dat vaak een lang artikel uit de Volkskrant, NRC Handelsblad of Trouw.
2. Geef de leerlingen in tweetallen de opdracht om van het artikel een schema te maken. Hulpvragen die je daarbij kunt stellen zijn: Over welke ontwikkeling gaat het artikel? Wat zijn de oorzaken en de gevolgen van deze ontwikkeling? Geldt dit voor alle gebieden in dit land/continent? Heeft de ontwikkeling in dit gebied gevolgen voor andere gebieden?
3. Laat ze in het schema begrippen zetten uit het deel van de lesstof waarbij je het artikel gezocht hebt.
4. Vervolgens laat je ze atlaskaarten bij dit onderwerp zoeken en het kaartbeeld beschrijven, liefst met gebruik van aardrijkskundige vaardigheden zoals het vergelijken van twee gebieden, of het onderscheiden van dimensies.
5. Tot slot kun je ze hieruit eventueel algemene regels laten afleiden.

Ga bij de nabespreking ook in op de gebruikte zoekstrategieën in de atlas. Hoe kwamen leerlingen op een bepaalde kaart uit en waarom hebben ze juist die kaart(en) gekozen? Je kunt duo's ook eerst onderling de antwoorden laten uitwisselen. Voor examenklassen kun je de eindtermen uit de syllabus voor het examen erbij pakken.

Deze opdracht is vooral geschikt voor bovenbouw havo en vwo, maar je kunt hem natuurlijk aanpassen aan het niveau van je leerlingen. Deze opdracht kan je (laten) uitvoeren bij heel veel verschillende thema's.

Judith Peeters, KNAG BaO

[i] Deze opdracht is voor KNAG-leden te downloaden op www.geografie.nl/lesmateriaal

Atlas in de klas: Verbinden aan actualiteit

Leerlingopdracht

1. Keuze

Kies een van de artikelen

2. Van tekst naar schema

Vat de tekst samen in een schema door gebruik te maken van: opsommingstekens, symbolen, een stroomkaart, een beslissingsschema. Dit helpt om hoofd- en bijzaken van elkaar te onderscheiden. Doordat je de begrippen in een beeld samenvat zul je de tekst van de bron beter onthouden. Bovendien wordt je creativiteit aangesproken.

3. Begrippen

Voeg begrippen die je geleerd toe in je schema.

4. Atlas

Pak de atlas er bij en zoek minimaal drie atlaskaarten die bij dit artikel passen.

5. Beschrijven

Beschrijf overeenkomsten tussen wat je ziet op de kaart(en) en wat je leest in het artikel.
Beschrijf verschillen tussen wat je ziet op de kaart(en) en wat je leest in het artikel.